

STUDIA ORGANOLOGICA, tom VI

Najnowszy numer *Studia Organologica* poświęcony jest pamięci ks. prof. Jana Chwałka, długoletniego wykładowcy w Instytucie Muzykologii KUL. Tematyka niniejszego wydawnictwa skupia się wokół zagadnień związanych z historią polskiego budownictwa organowego oraz działalnością firm organmistrzowskich. Główną część tomu, na którą składa się dziesięć artykułów, poprzedza wstęp *Od Redakcji*. Całość uzupełniają natomiast *Komunikaty*, zawierające zestawienie Pawła Pasternaka prezentującego *Indeks organów istniejących w kościołach i kaplicach diecezji tarnowskiej*, oraz *Materiały*, gromadzące wykaz informacji źródłowych o organach: za wschodnią granicą Polski – autorstwa Jerzego Gołosa, w diecezji przemyskiej – ks. Andrzeja Widaka oraz w diecezji sandomierskiej – Marii Szymanowicz.

Zasadniczą część wydawnictwa otwiera artykuł Marii Szymanowicz dedykowany śp. ks. prof. Janowi Chwałkowi. Tekst skupia się wokół jego osoby jako zasłużonego organologa, organmistrza, rzeczoznawcy zabytkowych organów, nauczyciela muzyki, dyrygenta i wykładowcy akademickiego. Wspomnienia uzupełniają ponadto dołączone na końcu fotografie, prezentujące księdza profesora w różnych sferach jego działalności.

Piotr Matoga kontynuuje z kolei swoje rozważania z poprzedniego tomu na temat historii krakowskiego budownictwa organowego, skupiając się tym razem na organach z bazyliki oo. Franciszkanów. Głównym źródłem informacji są dla niego natomiast materiały z Archiwum Prowincjalnego Franciszkanów w Krakowie.

Kolejny artykuł, autorstwa Mariusza Wiktorowskiego, koncentruje się na historii oraz obecnym stanie organów piszczałkowych w kościołach Zduńskiej Woli. Autor omawia kolejno cztery świątynie, prezentując rys historyczny każdej z parafii, niezachowane instrumenty, obecnie istniejące organy, historię ich powstania oraz przeprowadzone remonty, a także wyniki dokonanej inwentaryzacji.

Ks. Witold Garbuliński opisuje natomiast zabytkowe organy zbudowane przez Jana Śliwińskiego, które znajdują się w kościele pw. św. Wojciecha w Gawłuszowicach (diecezja sandomierska). Pierwsza część artykułu nakreśla dzieje instrumentów używanych na przestrzeni niespełna czterech wieków w tejże świątyni, dwie kolejne zaś przyjęły charakter instrumentoznawczy. Prezentują opis obecnych

organów, z uwzględnieniem ich położenia, konstrukcji oraz mechanizmu działania, a także strukturę brzmieniową gawłuszowickiego instrumentu.

W dalszej części wydawnictwa Andrzej Gładysz i Petro Chyryk prezentują instrumenty ćwiczeniowe wykorzystywane w Instytucie Muzykologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Praca podzielona jest na dwie części. Pierwsza z nich przedstawia historyczne dane dotyczące organów, druga natomiast zawiera ich opis inwentaryzacyjny.

Kolejny tekst, tym razem autorstwa Małgorzaty Marii Zuchowicz, skupia się na rodzinie Meinertów z Wlenia, której prężna działalność organmistrzowska w okolicach Jeleniej Góry, Lwówka Śląskiego oraz Zielonej Góry miała istotny wpływ na rozwój budownictwa organowego na Dolnym Śląsku w XVIII i pierwszej połowie XIX w. Autorka omawia sukcesywnie przedstawicieli poszczególnych generacji rodziny Meinertów, zwracając uwagę na ich dorobek.

W dalszej kolejności Piotr Guldziński zajmuje się organami zbudowanymi przez firmę *Blomberg* na terenie archidiecezji lubelskiej. Artykuł składa się z dwóch części. Pierwsza przyjmuje charakter historyczno-inwentaryzacyjny, przybliżając głównie rys historyczny wspomnianej firmy. Druga stanowi z kolei syntezę i podsumowanie przeanalizowanego materiału.

Andrzej Prasał w swoim przedłożeniu opisuje działalność organmistrzowską Stanisława Stojka – stroiciela z Wrocławia. W pierwszej kolejności naświetla jego sylwetkę poprzez rys biograficzny. Następnie zaś podejmuje kwestię słabo udokumentowanej aktywności na polu organmistrzowskim, przybliżając kontekst przebudowy jednego instrumentu, translokację dwóch oraz kilka przeprowadzonych przez niego remontów.

Ostatni artykuł w zbiorze, autorstwa Janusza Musialika, przybliży działalność rodzinnej firmy o nazwie: *Najtańsza Wytwórnia Fisharmonii A. Kisala i Syn*, która ostatnim wytworzonym instrumentem wieńczy okres 178 lat budowy fisharmonii na ziemiach polskich. Autor tekstu prezentuje w pierw biografię założycieli warsztatu, by następnie przejść do ich działalności na polu budownictwa fisharmonii, analizując również powstałe instrumenty.

Jak zaznacza w swoim słowie wstępnym redaktor serii *Studia Organologica*, Maria Szymanowicz, bieżący tom ukazuje się jako ostatni. Należy zauważyć więc, że niewątpliwie wydawnictwo to wniosło cenny wkład w kreowanie polskiego krajobrazu historii budownictwa organowego i organoznawstwa, co dodatkowo ma szansę stać się inspiracją do podejmowania dalszych badań i refleksji naukowych na jakże obszernym polu bogactwa instrumentarium organowego.